

Класифікатор професій як документ призначений для застосування центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, Федерацією роботодавців України, усіма суб'єктами господарювання тощо.

Професійні назви робіт, які наведені у цьому класифікаторі, рекомендовано застосовувати під час утворення нових назв професій та посад у зв'язку з розвитком нових видів економічної діяльності та технологій.

Класифікатор професій може забезпечувати вирішення таких завдань:

- здійснення розрахунків чисельності працівників, обліку складу і розподілу кадрів за професійними угрупованнями різних рівнів класифікації, планування додаткової потреби в кадрах тощо;

- систематизація статистичних даних із праці за професійними ознаками;

- аналіз та підготовка до публікації статистичних даних, а також розроблення відповідних прогнозів стосовно зайнятості населення, доходів, охорони праці, освіти, перепідготовки кадрів, що вивільняються, тощо;

- підготовка статистичних даних для періодичних оглядів зі статистики праці, що розробляються Міжнародною організацією праці (МОП);

- вирішення питань контролю й аналізу міжнародної трудової міграції, міжнародного набору та працевлаштування працюючих.

Головною необхідністю для юридичних осіб є застосування положень класифікатора кадровими службами (особливо при заповненні трудових книжок і формуванні штатних розписів) – назви професій мають чітко відповідати Класифікатору професій. Так само важливо застосування класифікатора при здійсненні бухгалтерського обліку і ведення бухгалтерської звітності. Наказом від 15.05.2018 р. № 511 Мінфін затвердив зміни до Порядку формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого ЄСВ виклавши його та форми ЄСВ-звітності у новій редакції. інформація, необхідна для заповнення звітності, вибирається із покажчика професійних назв робіт (додатки А (обов'язковий) або Б (довідковий)) Класифікатора професій ДК 003:2010.

Таким чином пропонуємо чинний Класифікатор професій ДК 003:2010 усім зацікавленим читачам до вдумливої уваги.

**ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ТЕХНІЧНОГО
РЕГУЛЮВАННЯ ТА СПОЖИВЧОЇ ПОЛІТИКИ**

**ЗАТВЕРДЖЕНО
ТА НАДАНО ЧИННОСТІ
Наказ Держспоживстандарту
України
28.07.2010 № 327**

НАЦІОНАЛЬНИЙ КЛАСИФІКАТОР УКРАЇНИ

**КЛАСИФІКАТОР ПРОФЕСІЙ
ДК 003:2010**

(Додаток А)

(Додатки Б,В)

(На зміну ДК 003:2005)

Чинний від 01.11.2010 р.

- {Зміну № 1 до класифікатора див. в Наказі Міністерства економічного розвитку і торгівлі № 923 від 16.08.2012}*
- {Зміну № 2 до класифікатора див. в Наказі Міністерства економічного розвитку і торгівлі № 1361 від 18.11.2014}*
- {Зміну № 3 до класифікатора див. в Наказі Міністерства економічного розвитку і торгівлі № 1084 від 02.09.2015}*
- {Зміну № 4 до класифікатора див. в Наказі Міністерства економічного розвитку і торгівлі № 394 від 04.03.2016}*
- {Зміну № 5 до класифікатора див. в Наказі Міністерства економічного розвитку і торгівлі № 1328 від 10.08.2016}*
- {Зміну № 6 до класифікатора див. в Наказі Міністерства економічного розвитку і торгівлі № 1542 від 26.10.2017}*
- {Зміну № 7 до класифікатора див. в Наказі Міністерства економічного розвитку і торгівлі № 1744 від 30.11.2017}*

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА СПОЖИВЧОЇ ПОЛІТИКИ

ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ
Наказ Держспоживстандарту України
28.07.2010 № 327

НАЦІОНАЛЬНИЙ КЛАСИФІКАТОР УКРАЇНИ

КЛАСИФІКАТОР ПРОФЕСІЙ

ДК 003:2010

(На зміну ДК 003:2005)

Чинний від 01.11.2010 р.

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Національний класифікатор України «Класифікатор професій» (далі – КП) розроблено на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 04.05.93 року № 326 «Про Концепцію побудови національної статистики України та Державну програму переходу на міжнародну систему обліку і статистики».

1.2 Цей класифікатор призначений для застосування центральними органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, Федерацією роботодавців України, всіма суб'єктами господарювання під час запису про роботу у трудові книжки працівників.

1.3 Професійні назви робіт, які наведені у цьому класифікаторі, рекомендовано застосовувати під час утворення нових назв професій та посад у зв'язку з розвитком нових видів економічної діяльності та технологій.

1.4 КП забезпечує інформаційну підтримку щодо вирішення таких завдань:

- розрахунків чисельності працівників, обліку складу і розподілу кадрів за професійними угрупованнями різних рівнів класифікації, планування додаткової потреби в кадрах тощо;
- систематизації статистичних даних з праці за професійними ознаками;
- аналізу та підготовки до публікації статистичних даних, а також розроблення відповідних прогнозів стосовно зайнятості, доходів, охорони праці, освіти, перепідготовки кадрів, що вивільняються, тощо;
- підготовки статистичних даних для періодичних оглядів із статистики праці, що розробляються Міжнародною організацією праці (МОП);
- вирішення питань контролю та аналізу міжнародної міграції, міжнародного набору та працевлаштування громадян.

2 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2.1 За основу розроблення КП було прийнято Міжнародну стандартну класифікацію професій (ISCO 88: International Standard Classification of Occupations/ILO, Geneva), яку Міжнародна конференція статистики праці Міжнародного бюро праці рекомендувала для переведення національних даних у систему, що полегшує міжнародний обмін професійною інформацією.

2.2 КП побудовано за методологічними засадами ISCO-88 стосовно положень щодо роботи та кваліфікації, структурної побудови та головних характеристик професійних угруповань.

2.3 Кваліфікаційний рівень робіт, що виконуються, визначається залежно від вимог до освіти, професійного навчання та практичного досвіду працівників, здатних виконувати відповідні завдання та обов'язки. Професії, пов'язані з виконанням робіт високої кваліфікації, вимагають від особи кваліфікації на рівні молодшого спеціаліста.

2.4 Об'єктами класифікації в КП є професії.

2.5 Кодування об'єктів класифікації здійснено за фасетним методом.

3 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

У КП застосовано такі поняття:

Робота – певні завдання та обов'язки, що виконані, виконуються чи повинні бути виконані однією особою.

Кваліфікація – здатність виконувати завдання та обов'язки відповідної роботи.

У дипломі спеціаліста (молодшого спеціаліста) чи іншому документі про професійну підготовку кваліфікація визначається через назву професії (інженер-механік, економіст, токарь, секретар-стенографіст тощо).

Професія – здатність виконувати подібні роботи, які вимагають від особи певної кваліфікації.

Робота є статистичною одиницею, що класифікується відповідно до кваліфікації, необхідної для її виконання.

Кваліфікація визначається рівнем освіти та спеціалізацією.

Необхідний рівень освіти досягається завдяки реалізації освітніх, освітньо-професійних та освітньо-наукових програм підготовки і має в цілому відповідати колу та складності професійних завдань та обов'язків.

Спеціалізація пов'язана як з необхідною галуззю знань, використовуваними інструментами чи устаткуванням, так і з продукцією, яка виробляється, або надаваними послугами і відповідає певною мірою деталізованому колу професійних завдань та обов'язків.

Структурно КП складається із кодів та назв класифікаційних угруповань (розділів, підрозділів, класів, підкласів та груп професій).

Кодові позначення складаються із цифр від 0 до 9 та крапки.

Схему ієрархічної структури кодових позначень наведено на рисунку 1.

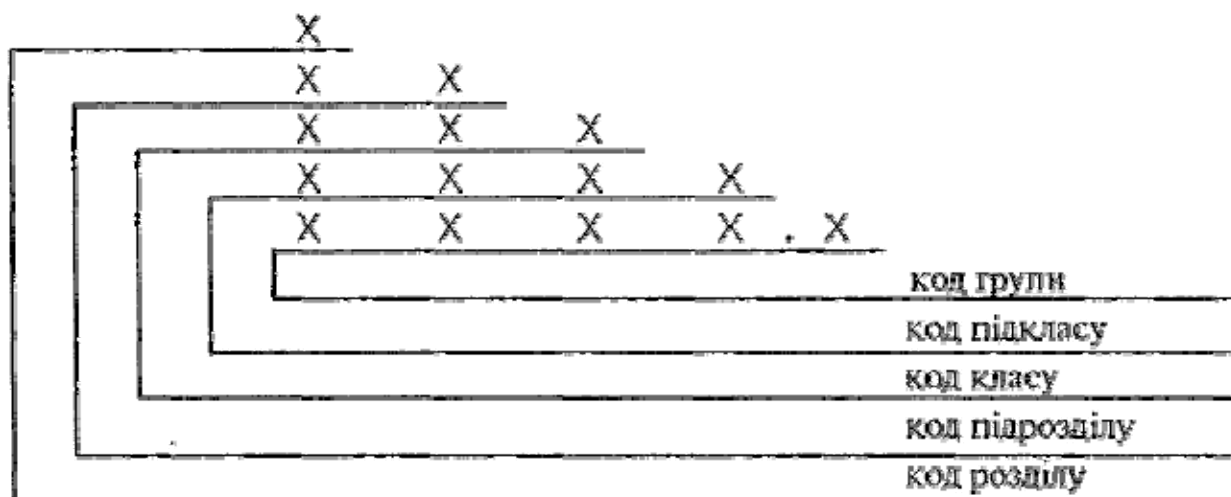

Рис. 1

Ознаки класифікації розташовано в такій послідовності:

- рівень освіти (перший рівень класифікації – розділи професій);
- спеціалізація (другий, третій, четвертий – рівні класифікації, підрозділи, класи та підкласи професій);

- кваліфікаційний рівень робіт, що виконуються (п'ятий рівень класифікації – групи професій).

Розділи ідентифікуються однозначним цифровим кодом.

Код підрозділу складається із коду розділу та однозначного коду підрозділу.

Код класу складається із коду підрозділу та однозначного коду класу.

Код підкласу складається із коду класу та однозначного коду підкласу.

Частка підкласів поділяється на групи.

Код групи складається з коду підкласу та відокремленого від нього крапкою коду групи.

Утворення класифікаційних угруповань наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Класифікаційне угруповання	Код	Назва класифікаційного угруповання
Розділ	2	Професіонали
Підрозділ	21	Професіонали в галузі фізичних, математичних та технічних наук
Клас	211	Професіонали в галузі фізики, астрономії, метеорології та хімії
Підклас	2111	Професіонали в галузі фізики та астрономії
Група	2111.1	Наукові співробітники (фізика, астрономія)

У додатках А і Б відповідно наводяться покажчики професійних назв робіт за класифікаційними угрупованнями та абетковий покажчик професійних назв робіт.

У КП професійні назви робіт наводяться у чоловічому роді, окрім назв, які застосовуються виключно у жіночому роді (друкарка, економка, нянька, покоївка, сестра-господиня, швачка).

Для зручності у користуванні КП у додатках А і Б наводяться також коди ЗКППТР (Загальносоюзний класифікатор професій, посад та тарифних розрядів. 186016. – М.: Економіка, 1991), номери випусків ЄТКД (Єдиного тарифно-кваліфікаційного довідника робіт та професій робітників) та ДКХП (Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників).

На підприємствах, в установах та організаціях записи про роботу вносять в установленому порядку до трудових книжок працівників відповідно до професійних назв робіт, зазначених у додатках А і Б. Від назв, зазначених у додатках А і Б, можуть утворюватися похідні назви професій (професійних назв робіт, посад) доданням похідних слів (провідний, головний, молодший, змінний, гірничий, третій та ін.), наведених у додатку В.

Окремі професійні назви робіт у КП записано з використанням дужок. У дужках, відповідно до прийнятої структури КП, може визначатися:

- складова професійної назви роботи, наприклад, директор установи (підприємства, організації) культури, начальник центру (головного авіаметеорологічного, радіо-, управління повітряним рухом, навчально-авіаційного, електрозв'язку та ін.), керівник художній цеху (майстерні), інженер станції насосної (групи станцій);

- вид економічної діяльності або напрям використання професійної назви роботи, наприклад, науковий співробітник (інтелектуальна власність), інженер-технолог (металургія), машиніст бульдозера (гірничі роботи), інженер-проектувальник (водне господарство);

- загальноприйнятий іншомовний синонім професійної назви роботи, що застосовується у професійно-класифікаційних стандартах інших країн, що може використовуватися як самостійна або альтернативна професійна назва роботи, наприклад,

менеджер (управитель) з персоналу, фахівець з методів розширення ринку збуту (маркетолог), начальник доку (докмейстер), повірений морський (супервайзер).;

- споріднена (однотипна) професійна назва роботи, яка може застосовуватися окремо в межах даної класифікаційної групи, наприклад, ювелір (ювелір-модельєр), кінооператор (фотооператор) бортовий, молодша медична сестра (санітарка, санітарка-прибиральниця, санітарка-буфетниця та ін.), моторист (машиніст).

У більшості випадків професійна назва роботи, яка містить запис у дужках, у разі застосування на практиці потребує конкретного визначення, наприклад, начальник центру управління повітряним рухом, маркетолог, кінооператор бортовий, докмейстер.

Ведення КП здійснює ДУ НДІ соціально-трудова відносин згідно з вимогами ДСТУ 3739 «Положення про ведення національного класифікатора ДК 003 «Класифікатор професій».

4 ОПИСАННЯ РОЗДІЛІВ КЛАСИФІКАЦІЇ ПРОФЕСІЙ

4.1 ЗАКОНОДАВЦІ, ВИЩІ ДЕРЖАВНІ СЛУЖБОВЦІ, КЕРІВНИКИ, МЕНЕДЖЕРИ (УПРАВИТЕЛІ)

Цей розділ вміщує професії, що пов'язані з:

- визначенням та формуванням державної політики, законодавчим регулюванням;
- вищим державним управлінням;
- правосуддям та прокурорським наглядом;
- керівництвом об'єднаннями підприємств, підприємствами, установами, організаціями та їхніми підрозділами незалежно від форм власності та видів економічної діяльності.

Цей розділ щодо кваліфікації, як ознаки класифікації, є змішаним порівняно з іншими розділами. Розділ охоплює широке коло професій, пов'язаних із здійсненням різноманітних функцій управління та керівництва, які в цілому суттєво відрізняються за своєю складністю та відповідальністю.

4.2 ПРОФЕСІОНАЛИ

Цей розділ вміщує професії, що передбачають високий рівень знань у галузі фізичних, математичних, технічних, біологічних, агрономічних, медичних чи гуманітарних наук.

Професійні завдання полягають у збільшенні існуючого фонду (обсягу) знань, застосуванні певних концепцій, теорій та методів для розв'язання певних проблем чи в систематизованому викладенні відповідних дисциплін у повному обсязі.

До цього розділу належать професії, що вимагають від працівника (з урахуванням кола та складності певних професійних завдань та обов'язків) кваліфікації за:

- 1) дипломом про повну вищу освіту, що відповідає рівню спеціаліста, магістра;
- 2) дипломом про присудження наукового ступеня:
  - кандидата наук;
  - доктора наук;
- 3) атестатом про затвердження вченого звання:
  - старшого наукового співробітника;
  - доцента;
  - професора.

ЗМІСТ

НАЦІОНАЛЬНИЙ КЛАСИФІКАТОР УКРАЇНИ	4
КЛАСИФІКАТОР ПРОФЕСІЙ ДК 003:2010	4
1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ	5
2 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
3 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ	6
4 ОПИСАННЯ РОЗДІЛІВ КЛАСИФІКАЦІЇ ПРОФЕСІЙ	8
4.1 ЗАКОНОДАВЦІ, ВИЩІ ДЕРЖАВНІ СЛУЖБОВЦІ, КЕРІВНИКИ, МЕНЕДЖЕРИ (УПРАВИТЕЛІ)	8
4.2 ПРОФЕСІОНАЛИ	8
4.3 ФАХІВЦІ	9
4.4 ТЕХНІЧНІ СЛУЖБОВЦІ	9
4.5 ПРАЦІВНИКИ СФЕРИ ТОРГІВЛІ ТА ПОСЛУГ	9
4.6 КВАЛІФІКОВАНІ РОБІТНИКИ СІЛЬСЬКОГО ТА ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВ, РИБОРОЗВЕДЕННЯ ТА РИБАЛЬСТВА	9
4.7 КВАЛІФІКОВАНІ РОБІТНИКИ З ІНСТРУМЕНТОМ	10
4.8 РОБІТНИКИ З ОБСЛУГОВУВАННЯ, ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТА КОНТРОЛЮВАННЯ ЗА РОБОТОЮ ТЕХНОЛОГІЧНОГО УСТАТКУВАННЯ, СКЛАДАННЯ УСТАТКУВАННЯ ТА МАШИН	10
4.9 НАЙПРОСТІШІ ПРОФЕСІЇ	10
5 КЛАСИФІКАЦІЯ ПРОФЕСІЙ	11
ДОДАТОК А (обов'язковий)	33
ПОКАЖЧИК ПРОФЕСІЙНИХ НАЗВ РОБІТ ЗА КОДАМИ ПРОФЕСІЙ	33
ДОДАТОК Б (довідковий)	254
АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК ПРОФЕСІЙНИХ НАЗВ РОБІТ	254
Додаток В (обов'язковий)	494
Похідні слова до професій (професійних назв робіт)	494